

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610 326610
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

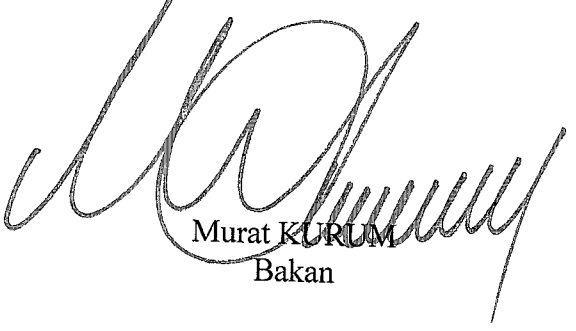
19 Şubat 2021

.../.../2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Liste (6 Sayfa)

-Cevap Yazısı (53 Adet, 119 Sayfa)

7/35436 - 7/35440 G.K.31	7/39255 - 7/39256	} G.K.80
7/36269 G.K.45	7/39258 - 7/39262	
7/37349 G.K.61	7/39365 - 7/39366	
7/37497 G.K.65	7/39471 - 7/39472	
7/37604 - 7/37606 } G.K.70	7/39593	} G.K.81
7/37723	7/39596 - 7/39601	
7/38524 - 7/38526 G.K.75	7/39699 } G.K.84	} G.K.84
7/38700 G.K.76	7/39701	
7/38782 - 7/38786	7/39835 - 7/39836 G.K.85	} G.K.88
7/38788	7/40055	
7/38978	7/40165	
7/38980 - 7/38982	7/40169	
7/38984	7/40173	

**GİRESUN MİLLETVEKİLİ
SAYIN NECATİ TİĞLİ'NİN
TBMM 7/37349 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLAR**

SORULAR

2009 yılında Giresun İl Özel İdaresi ve Çamoluk, Alucra, Şebinkarahisar ilçeleri dışında kalan ilçe belediyelerinin kurduğu Giresun İli Katı-Sıvı Atık ve İçme Suları Birliği tarafından 2012 yılında inşaatına başlanılan Çavuşlu Katı Atık Bertaraf Tesisi 2015 Kasım ayında katı ve sıvı atık kabulüne başlayarak düzenli depolamaya geçmiştir.

“Çavuşlu Katı Atık Çöp Tesisinin” yer seçiminden inşasına eksiklerinin giderilmediği, modern bir tesis halinde hizmet veremediği, yıllardır çevreye zarar verdiği, yörede artık katlanılmaz hale gelen bir kirliliğe sebep olduğu dile getirilmektedir. Çavuşlu Taşocağı Mevkiinde yer alan ‘Katı Atık Bertaraf Tesisi’ yöre halkının yıllardır devam eden şikâyet ve endişeleriyle faaliyetine devam etmektedir.

Bölge halkını dinlemek üzere yerel seçimler öncesi 2019 Mart ayı sonunda tesiste incelemelerde bulundunuz. Giresun sahilindeki eski çöp alanı ve Çavuşlu beldesindeki depolama sahasının olduğu alanda vatandaşların koku ve görüntü kirliliğinden şikâyetleri olduğunu belirterek sorunun çözüme kavuşturulacağını belirttiniz. Çavuşlu katı atık alanının bertaraf edileceği, buradan kaynaklı olarak meydana gelen içme suyu kirliliği sorunun Keson Kuyularının açılmasıyla iller Bankası Genel Müdürlüğü aracılığıyla çözümleneceğini ifade ettiniz. Tüm bu hususların çözümüne ilişkin Bakanlığınızın ilgili Genel Müdürlüğe talimat verdiğini ifade etmiştiniz.

Bu hususta:

1. Giresun’da enerji üretimi de sağlanacak, atıkların kaynağında ayrıştırılacağı bir bertaraf tesisi hususunda bu açıklamalarınız ardından geçen süre zarfında hangi çalışmalar yapılmıştır?
2. Bakanlığınızın çalışmaya başladığını ifade ettiğiniz tarihten bu yana geçen bir buçuk yıllık süre zarfında yer temininden yeni bir bertaraf tesisi inşasına kadar neden hiçbir çalışma yürütülmemiştir?
3. Katı Atık Bertaraf tesisinin modern ve çağdaş standartlara uygun biçimde hizmet edecek hale getirilmesi için neler yapılması gerekmektedir? Bunun için ne kadar bütçe gerekmektedir? Açıklamanız üzerinden geçen süre zarfında tesisin rehabilitasyonuna ilişkin herhangi bir çalışma yapılmış mıdır?
4. Çavuşlu Beldesi Taşocağı Mevkiindeki alanın katı atık bertaraf tesisi olarak belirlenmesinin çevre bilimi, yer seçimi kriterleri, tesisin ve arazinin jeolojik özellikleri gibi hususlar açısından uygun olmadığı, çevre unsurları, coğrafi ve jeolojik yapı, yerleşim birimlerine mesafesi, yeraltı ve yüzey suları ile hava unsurları açısından uygun olmadığına yönelik bilirkişi raporu ve mahkeme kararına rağmen inşası ve faaliyet yürütmesi hakkında kusur ve ihmallere yönelik bir soruşturma yürütülmüş müdür?

5. Bölgede vahşi depolama yapıldığına yönelik olarak değerlendirmeler yapan, eleştirilerini Bakanlığınıza ileten partiniz mensubu siyasetçilerin görüşleri, zatialinizin sorunun önemine ilişkin ifadeleri değerlidir.

Fakat; modern standartlarda, günümüz teknolojisine uygun ölçeklerde doğaya ve çevreye zarar vermeyecek tesis inşa edildiği ifadeleriyle projenin geçmişten günümüze sorumluluğunu taşıyan mülki idare amirlerinden denetimini ve takibini yapmakla yükümlü kurum ve kuruluşlara kadar bütün ölçüm ve değerlerin normal sınırlarda olduğunu duyuran, takibini yapan kamu kurumları yöneticilerine kadar ilgili bakanlıkların talimatları doğrultusunda hareket ederek kararlar alınarak sürecin takibi neden yapılmamıştır? O halde Bakanlığınız bu süreçteki ihmallere ilişkin on yıldır seyirci mi kalmıştır?

6. Yerel Mahkemenin ÇED iptal kararına rağmen, Valilik tarafından alınan “ÇED Gerekli Değildir” kararıyla faaliyetlerine devam eden tesisle ilgili olarak hangi kurum, kuruluşlar ve kimler hakkında soruşturma yürütülmüştür? Bu sebeple meydana gelen kamu zararı ve telafisi mümkün müdür?
7. 2 bin 300 bin nüfuslu beldenin tüm su ihtiyacını karşılayan kaynağın kirletilmesine seyirci kalan kamu idarecileri hakkında halkın can ve mal güvenliğine yönelik ihmalleri dolayısıyla dava açılmış mıdır?

CEVAPLAR

2872 sayılı Çevre Kanunu’nun 11. maddesi gereği büyükşehir belediyeleri ve belediyeler evsel katı atık bertaraf tesislerini kurmak, kurdurmak, işletmek veya işletmekle yükümlüdür.

Ülkemizde evsel katı atıkların toplanması, taşınması ve geri kazanılması ile çevre ve insan sağlığına olumsuz etki yapmadan nihai bertarafına ilişkin yükümlülük, yetki ve sorumluluklar 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 15inci maddesinin (g) bendi gereği belediyelerin yükümlülüğündedir. Buna göre belediyeler; katı atıkların toplanması, taşınması, ayrıştırılması, geri kazanımı, ortadan kaldırılması ve depolanması ile ilgili bütün hizmetleri yapmak ve yaptırmakla görevlidir. Ayrıca belediyeler düzensiz döküm sahalarının rehabilitasyonundan da sorumludur.

Giresun İlinde Giresun Katı-Sıvı Atık ve İçme Suları Birliği, Merkez ilçe, Bulancak, Keşap, Espiye, Tirebolu, Görele, Piraziz, Çanakçı, Eynesil, Dereli Doğankent, Yağlıdere, Güce İlçe Belediyeleri, İl Özel İdaresi ile Çavuşlu, Duroğlu, Kovanlık Belde Belediyelerinin katılımı ile kurulmuştur. Birliğe üye belediyelerin belediye atıklarının yönetimi birlik tarafından yürütülmektedir. Birlik tarafından Giresun ili, Görele İlçesi, Çavuşlu Taşocağı Mevkiinde kurulan II. Sınıf Düzenli Depolama Tesisi işletilmektedir. Tesiste II. sınıf düzenli depolama tesisi lotu bulunmakta olup kaynağında ayrı toplanan atıklar bu tesiste işlenmemektedir. Birlik tarafından ön işlem tesisi çalışmaları sürdürülmektedir. Bakanlığımızca mevzuat gereği bu hususta teknik destek verilmekte olup tesis yer seçimi, planlaması, kurulumu ve işletilmesi Birlik Başkanlığının sorumluluğundadır.

İller Bankası A.Ş. tarafından Eski Çöp Sahası Rehabilitasyon ve Çevre Düzenlemesi Yapım İşi için hibe tahsis edilmiş olup, söz konusu işler Belediyeleri denetiminde tamamlanmıştır.

Giresun İli, Çavuşlu Beldesi Taşocağı Mevkiinde yer alan katı atık bertaraf tesisine ait sızıntı suyu arıtma tesisi projesi, Bakanlığımızca 2013 yılında onaylanmış ve inşaatı tamamlanarak devreye alınmış olup katı atık bertaraf tesisinden kaynaklanan atıksular bu tesiste arıtılarak alıcı ortama deşarj edilmektedir.

Katı Atık Bertaraf Tesisi (174473.63 m², 280.9 ton/gün) için, 08/11/2010 tarih ve 2024 sayılı karar ile "ÇED Olumlu" kararı verilmiş ve bu karar Mahkeme tarafından iptal edilmiştir.

Mahkeme tarafından verilen yürütmeyi durdurma gerekçeleri de dikkate alınarak hazırlanan ÇED Raporu, 2009/7 sayılı Genelge kapsamında yeniden değerlendirilmiş ve Bakanlığımızca 17.04.2012 tarih ve 2487 no'lu "ÇED Olumlu" kararı verilmiştir.

Bu karar üzerine tesisin inşaatına başlanmış ancak bu karar da idari mahkeme tarafından iptal edildiği için, 2016 yılı Şubat ayında tesisin faaliyeti durdurulmuştur.

İptal sebepleri arasında, tesisin Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmeliğin 15. Maddesinin 1. fıkrasında belirtilen: "Düzenli depolama tesis sınırlarının yerleşim birimlerine uzaklığı I. sınıf düzenli depolama tesisleri için en az bir kilometre, II. sınıf ve III. sınıf düzenli depolama tesisleri için ise en az iki yüz elli metre olmak zorundadır." hükmüne uyulmadığı gösterilmiştir.

Bu gerekçe üzerine tesisin doğusunda bulunan 156 Ada 95 Parsel 18473 m² alan ve üzerindeki yapılar Giresun Katı Sıvı Atık ve İçme suları Birliği tarafından kamulaştırılmıştır.

Ayrıca iptal gerekçeleri arasında; tesisin mansabında dere üzerinde Belediyenin içme suyu kuyuları olduğu ve arıtma tesisinden etkilenebileceği gösterilmiştir. Bunun üzerine; tesiste bulunan MBR sistem atıksu arıtma tesisinde arıtılan suların deşarj hattı denize kadar uzatılmış ve dereye hiçbir deşarj hattı verilmemiştir. Dere üzerinde bulunan içme suyu kuyularının olası bir acil durumda etkilenmemesi sağlanmıştır. Giresun İli Katı-Sıvı Atık ve İçme Suları Birliği tarafından 2010 ve 2012 yıllarındaki "ÇED Olumlu" kararının mahkemece iptal gerekçeleri yukarıda belirtildiği gibi ortadan kaldırıldığından, söz konusu katı atık bertaraf tesisi için 9,11ha. alan ve 98ton/gün kapasite için Valilik tarafından 10/04/2017 tarihinde "ÇED Gerekli Değildir" kararı verilmiştir. Bu karar üzerine tesisin inşaatı tamamlanmış ve faaliyete başlamıştır.

Daha sonra Katı Atık Bertaraf Tesisi faaliyetine ilişkin olarak yapılması planlanan kapasite artışı için ÇED Yönetmeliği'nin 8.maddesi doğrultusunda ÇED süreci başlamış ve Komisyon üyelerinin de olumlu görüşleri doğrultusunda 17.09.2020 tarihinde "ÇED Olumlu" kararı verilmiştir.

Katı Atık Bertaraf Tesisi için 15 yıl süre ile katı atık bertarafı, enerji üretimi tesisi kurulması ve işletilmesi işi ihale edilmiştir. Bunun yanında Giresun genelinde sıfır atık projesi kapsamında belediyeler tarafından atıkların kaynağında ayrıştırılması çalışması başlamış ve yürütülmektedir.

İhalesi yapılan ve yer teslimi gerçekleştirilen tesisin modernize hale gelmesi ve rehabilitasyonunun tamamlanması için ihaleyi alan firma tarafından yatırım çalışmaları başlamıştır. Tesis bünyesinde olması gereken ünitelerin inşasına başlanmış olup, enerji üretimi için depolama sahasına gaz toplama borularının yerleştirilmesi devam etmektedir.

İhaleyi alan firma tarafından yatırım çalışmaları devam etmekte olup, enerji üretimine başlanmasıyla birlikte tesisin rehabilitasyonu tamamlanmış olacaktır.